

XIX

Журнал Цивілізації Анахроністів
Тижневе видання №13 (13) 9.10.2016 - 15.10.2016

xix.olddance.org



Ваш «Бісквіт до Чаювання»

Джерело вальсу
Лендлер

Ще один Бонапарт
Наполеон III

Справжня жінка
Густава Клімта

Сім замахів на життя
Королеви Вікторії

Англійські локомотиви:
Залізниці Німеччини

Місіонерські проекти
Романтизму Європи

З двору у народ
**Мереживо на
коклюшках**



«Печиво» спогадів



Яскр,
головний редактор

Відповідальний редактор:

Вероніка,

Носій здорового глузду:

Джулія,

Дизайн/верстка:

Яскр

Секретар:

Рія

Пишіть нам!

xix@olddance.org

Одразу прошу вибачення в читачів за те, що не маю для них серйозного вступу цього разу. Можливо тому, що наразі історична частина сезону ще не розпочалася: організатори «форматної» події семестру шепочуться по кутках та кафе, пересилають одне одному чернетки, шукають гідну залу... а все, що може дати наша група та дайджест читачам - це лишень «печивко» для розваги. Нагадування про те, що життя було цікавим задовго до 2016 року.

Справі, часто можна почути вигуки «Фу, історія - це так нудно!» - можливо, якщо бачити в ній тільки якість цифри, дати, причина та наслідки відрізків буття - я й сам таким був багато років тому.

Чи маємо ми саме вивчати історію та брати в неї уроки? Можливо, іноді. Вона все одно повториться - через те, що людська природа ще не змінилася, й знання фактів нічого не

змінить, не передбачить рух подій в сучасності чи майбутті. До традиційних жадань та помилок людини додадуться технологічний рівень, змінені суспільні норми, тощо - й старий досвід не стане в пригоді на всі 100%... про що це я?

А, так. Отже, здебільшого історії потрібні людям для того, щоб відчувати, що під їх нинішніми відчуттями та вчинками, десь в мороку віків та поколінь, були й інші переживання, додавати ці виміри до наявного буття. Їх не завжди можна їсти одразу, а треба готувати, вибірувати, переходити від страви до страви. Ми не кажемо, що можемо надати усе меню, бо над кращими наїдками працювали професійні шеф-кухарі.

«Бісквіти» - це лише підказка, звідки почати справжній пир спогадів...

Не знаю, як Ви, а я вже зголоднів за читанням, отже —

Смачного!



Джерело вальсу Лендлер

#Empire

#танець_тижня



Вероніка

Лендлер – це парний танець з розміром 3/4 або 3/8, що танцюється по колу. Його історія почалася ще в XVIII столітті на селянських площах Австрії, звідси й назва «Ländler» - «сільський танець» («Land» з нім. – сільська місцевість), хоча відома й друга вер-

сія походження назви – від округу Верхньої Австрії – Ландль (Landler).

Для цього танцю характері обертання із притупуваннями і стрибками, хлопки в долоні та перехреснування рук. Він виконувався в парах, весело і грайливо, навіть із залицянням між партнерами. Рухи виконувалися широко і вільно, як в закритому положенні в парі, так і у відкритому, і навіть спиною один до одного.

В XIX століття лендлер вступає вже як бальний танець – більш вишуканий, елегантний, набувши нових рис, і стає одним із джерел вальсу. Але в лендлері залишається поділ на 6 чи 8 танцювальних частин.

Музична форма лендлеру представлена в творчості Людвіга ван Бетховена, Антона Брукнера, Франца

Шуберта, Роберта Шумана. «Німецькі танці» Вольфганга Амадея Моцарта і Джозефа Гайдна також мають відсилки до нього. Йозеф Ланнер, що популяризував разом із Штрауссом-батьком вальс, має серед своїх композицій перелік лендлерів.

Існує декілька варіантів танцю, що називаються за місцем виникнення схеми. В каталозі танців нашої студії є один з них:

[Нижньобаварський лендлер \(Niederbayrischer Landler\)](#)

А також представлені два інших:

[Ländler \(за Franz Anton Roller\)](#)

[Сучасний лендлер з фільму «Звуки музики»](#)



Еще один Бонапарт Наполеон III

Вероника

#1850

#XIX_личность

Портрет Наполеона III кисти
Винтерхальтера



Шарль Луи Наполеон Бонапарт родился в 1808 году в семье Луи Бонапарта, брата Наполеона I и короля Голландии, и Гортензии де Богарне, дочери императрицы Жозефины от первого брака. С детства рос на идеях своего дяди, получил домашнее образование, а военному делу обучался в швейцарской армии.

Племянник Наполеона I, после ряда мятежей с целью захватить власть, после ссылки и даже заключения, пришел к ней мирным путем, как президент республики (в 1848 г.), победив на честных выборах (ок. 5,5 млн голосов из 7,5 млн). Он стал первым и самым молодым президентом Франции, заступивши на пост в 40 лет.

Луи Наполеон публично горячо поддерживал конституционный строй и республику, на деле же плел интриги по восстановлению империи. По двум причинам переворот был назначен на 2 декабря 1851 года – это был день коронации Наполеона I в 1804 г. и блестящей победы при Аустерлице в 1805 г. Отряды войск заняли здания Законодательного собрания и других правительственных учреждений. Декретом президента республики Луи Наполеона Бонапарта Собрание было распущено, а большинство депутатов арестовано.

Через два года Наполеон III женился на Евгении де Монтихо, красавице и влиятельной графине Теба. У них был только один

наследник, который скончался в возрасте 23 лет, так и не став Наполеоном IV.

За правление Луи Наполеона Франция участвовала в нескольких войнах. Крымская война 1853 – 1856 гг. подняла авторитет императора, в результате Сардинской войны 1859 г. к Франции присоединились Савойя и Ницца, империя же заняла первенствующее положение среди европейских государств. Были успешными и экспедиции на Дальний восток. Однако с 1860-х побед становилось все меньше, Франция теряла влияние, что, в конце концов, привело к ее поражению в Франко-прусской войне 1870 – 1871 гг., краху империи, и окончательно подкосило здоровье Наполеона III.

Настоящая женщина Густава Климта

#XIX_art

#XX_art



Владислава Визерская

Творчество австрийского художника Густава Климта пришлось на перелом эпохи (1880-1915 гг.), когда образ женщины начал избавляться от затхлости традиционности. Он представил свою женщину – настоящую.

Время роковых соблазнительниц, окруженных символами, и заставляющих зрителя испытывать широчайшую гамму чувств, постепенно приближалось, пока же художник создавал портреты дам из верхушки венской знати, в основном той, которая щедро финансировала «Сецессион» – художественное объединение новаторов, созданное в противовес консервативным представителям искусства.

Позволяя кисти Климта увековечивать своих жен, заказчики, а это, в основном, сановитые чиновники или представители бога-

тых семей, вряд ли интересовались, что означали замысловатые орнаменты, или символы, которыми автор обильно «нашпиговывал» портреты.

В 1898 году Климт написал «Портрет Сони Книпс», запечатлев на полотне жену одного из самых богатых австрийских промышленников – Книпса, мецената, покровительствовавшего модерну. Глубоко индивидуальное произведение, в котором объединились нескольких стилей, на первый взгляд может показаться даже шаблонным.

Дама, знающая себе цену, смотрит гордо, и со сдержанностью аристократки, но обратив внимание на ее пальцы, судорожно вцепившиеся в подлокотник кресла, зритель тут же ощутит исходящую от героини волну внутреннего напряжения, даже дрожи. Почувствовав это несоответствие внешнего и внутреннего состояний, молодая женщина уже перестает ассоциироваться с воздушной бабочкой, готовой вот-вот вспорхнуть. Легкость, которой художник наделил облик модели, появилась благодаря почти импрессионистской манере написания нежно-розового платья. Климт написал портрет Сони в центре гостиной в позе Мессалины – влияние портрета знаменитой актрисы Бургтеатра Шарлотты Вольтер в таком же образе (1875 г.). Автор портрета, Ганс Макарт, был

образцом для мастера, который не отрицал каноны академической живописи, в отличие от его современников. Гордое, сдержанное выражение, которое Климт придал этой даме из общества, стало типичным для художника: с этих пор оно вновь и вновь появляется у его роковых женщин.

Слава Климта в Вене не ограничивалась его оригинальным творчеством, она касалась и его страсти к женщинам, может быть, поэтому художник, тонко чувствовавший внутренний мир модели, дополнял обычные женские образы символами эротического характера, с виду казавшимися «невинным» орнаментом.

На картине «Портрет Фрицы Ридлер» (1906 г.), зритель «встречается» не с женой государственного чиновника, коей на самом деле была эта женщина, а скорее, со жрицей любви. Голова модели находится на уровне орнаментального окошка, может быть, для того, чтобы получилось сходство с головным убором Марии Терезии, кисти Веласкеса. Только самые внимательные обнаружат, что сексуальная символика – «павлиньи глаза», образуют кресло, на котором восседает героиня и, с трансформацией этого предмета в орнамент, исчезает его глубина и форма. Акцент золота, характерный для работ Климта, проявился с новой силой.

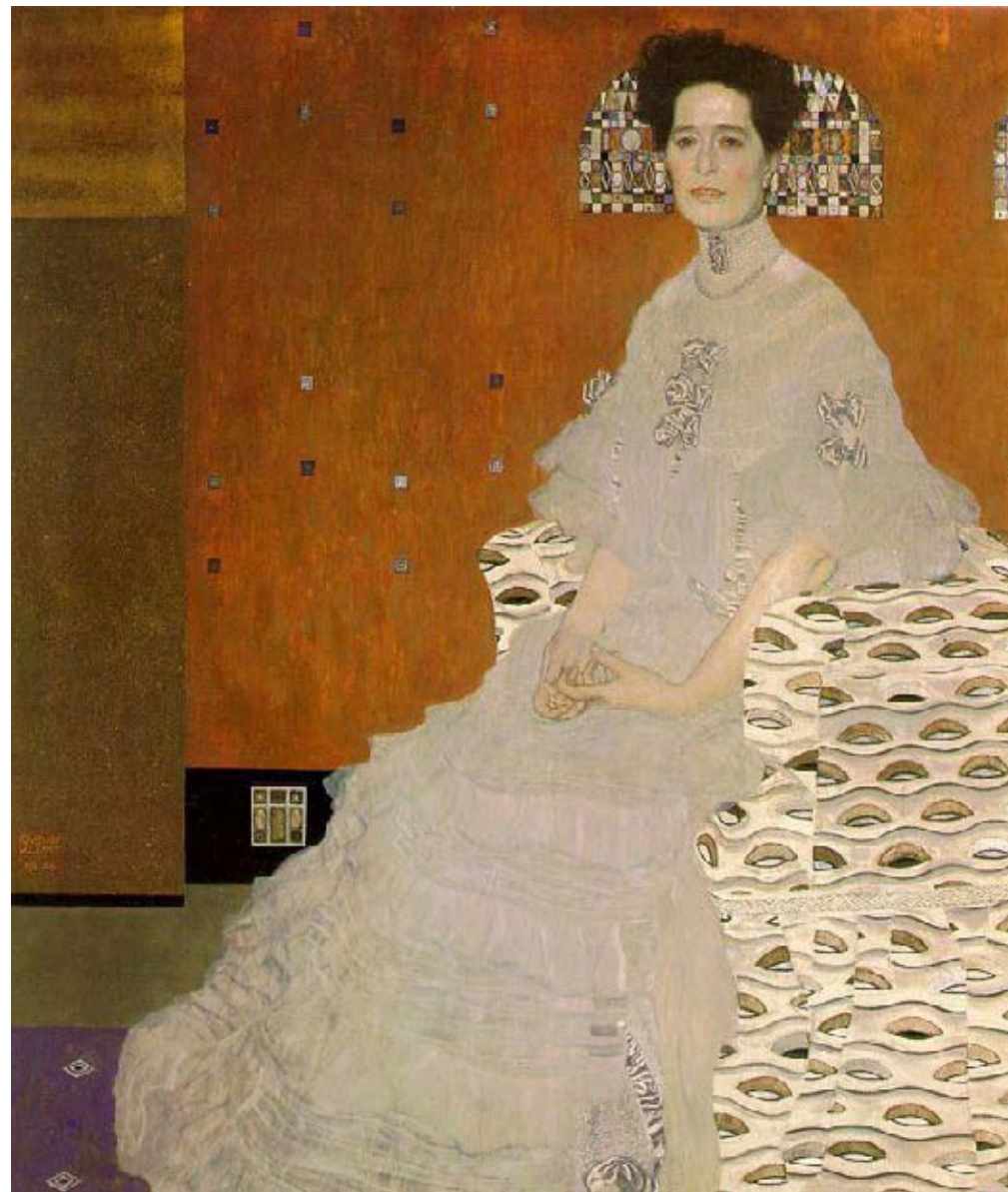


Портрет Сони Книпс. 1898 г.

Источники:

<http://gklimt.ru/>

<http://interesno.cc/open/30998>



Портрет Фрицы Ридлер. 1906 г.

Семь покушений на жизнь Королевы Виктории

#XIX_fact

Вероника



Правление королевы Виктории встречалось как доброжелательно, так и враждебно. Ей принадлежит мировой рекорд среди женщин по количеству пережитых покушений.

Первое произошло в 1840 году, когда Виктория была на 4 месяце беременности. Исполнителем был 18-летний безработный Эдвард Оксфорд. Он стрелял с двух пистолетов, но оба раза промахнулся. Юношу арестовали, но признали невменяемым. Оксфорд лечился 23 года в госпитале для душевнобольных Бедлам (его название стало нарицательным), а затем

был сослан в Австралию. Королева же в положенный срок родила здоровую девочку - будущую правительницу Пруссии.

Через два года, 20-летний столяр, радикальных республиканских взглядов, Джон Фрэнсис дважды спустя один день неудачно покушался на жизнь королевы. В первый раз пистолет дал осечку, а убийца успел скрыться. На второй день полиция была начеку, а королева, не смотря на опасность, выехала на прогулку в открытой карете, как и всегда. Фрэнсис выстрелил, но не попал, его схватили и пригово-

рили к повешенью, однако потом королевским указом преступника сослали в Австралию.

Спустя месяц 18-летний карлик Джон Уильям Бин, имитировал покушение, выстрелив из пистолета табаком и жеваной бумагой, его заключили на 18 месяцев, а по инициативе принца Альберта был принят закон, по которому покушение на королеву стоит порки и семи лет заключения.

Несмотря на весьма строгий закон в 1849 г. на королеву в окружении трех ее малолетних детей попытку убийства предпринял

безработный ирландец Уильям Гамильтон. Его засудили на полный срок. И Бин, и Гамильтон признались, что им хотелось перемен в жизни.

Пятая попытка была совершенна джентльменом, отставным офицером – Робертом Пейтом. В 1850 г. прогуливаясь по Пикадилли, Пейт подскочил к королевской карете и ударил выходящую королеву тростью по голове. В отличие от предыдущих попыток, Виктория была ранена, но в тот же вечер пошла в оперу, пресекая встревоженность в обществе. Нападавший за «дурное настроение» был сослан в Тасманию на семь лет.

Шестым был ирландец, Артур О'Коннор – внучатый племянник лидера чартистов Фергюса О'Коннора. Юноша хотел возвеличить свою фамилию больше чем при дядюшке и заставить королеву отпустить заключенных-ирландцев. При нападении в 1872 г. его повалил на землю верный слуга короны Джон Браун. Его наградили медалью за отвагу, а О'Коннор был заключен и сослан в Австралию.

В 1882 г. на железнодорожной станции Виндзор душевнобольной шотландец Родерик Маклин стрелял из револьвера в королеву-императрицу, но промахнулся. Его оправдали и заключили в дом для

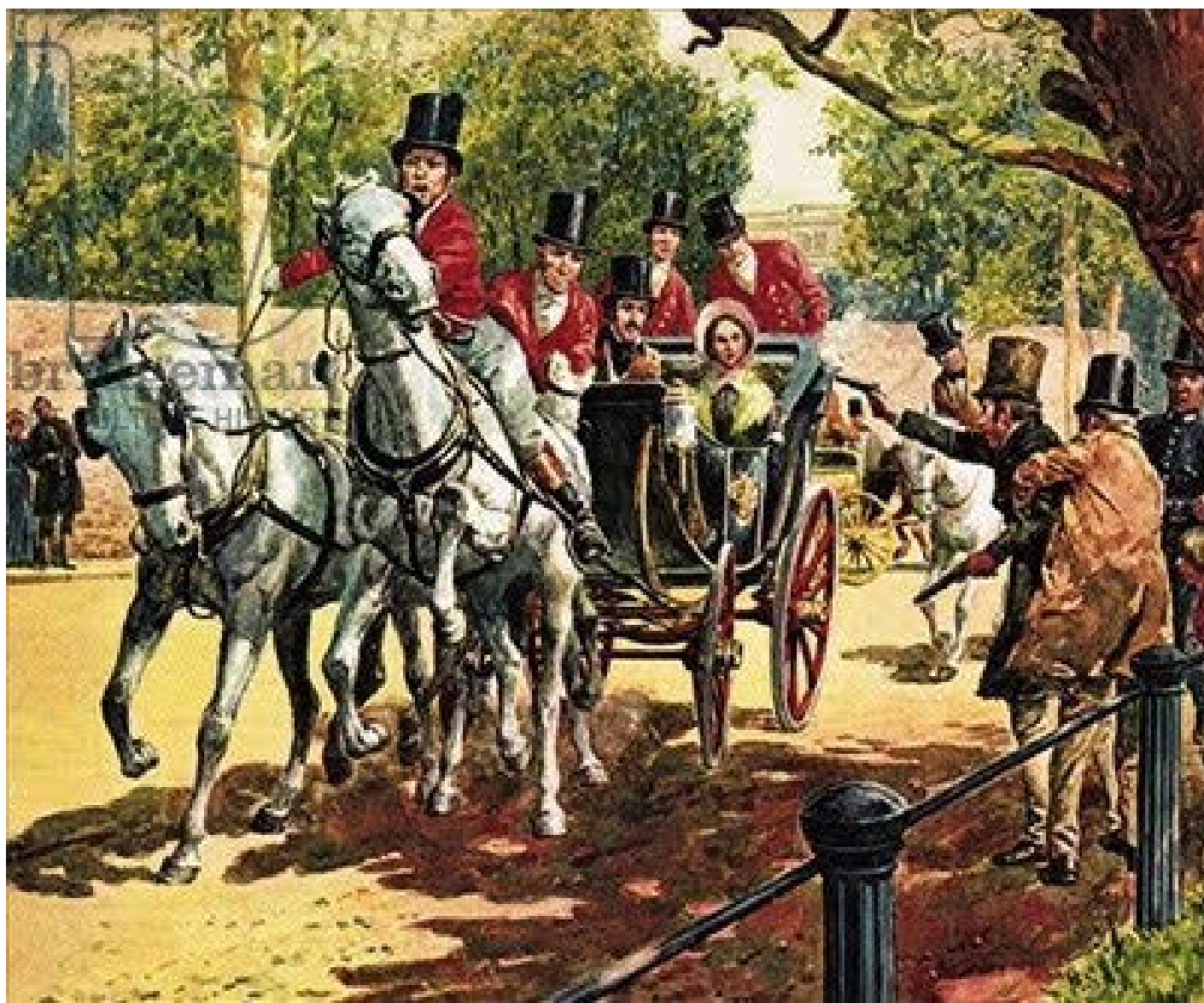
душевнобольных, что весьма сильно разозлило Викторию, которая считала его виновным. По ее приказу премьер-министр Уильям Гладстон пересмотрел акт, и признал Маклина «Виновным, но невменяемым», что создало юридический прецедент.

Источники:

Retro-Life

tempora.club

Express.co.uk

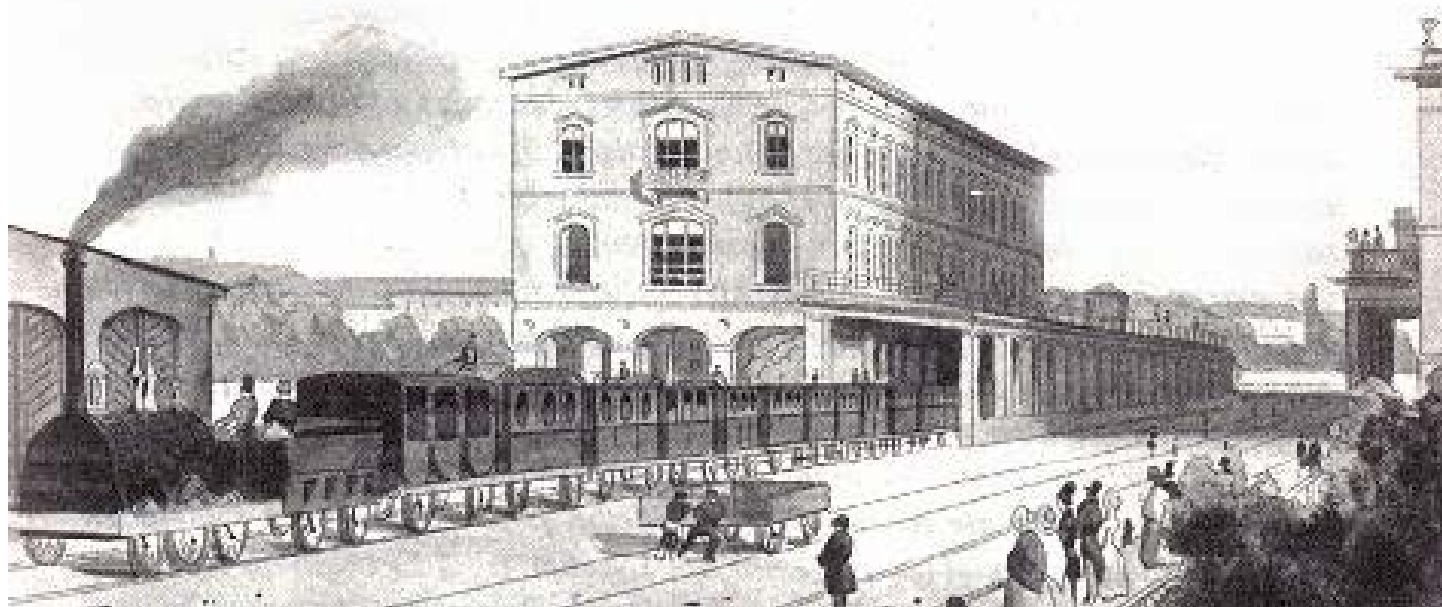


Английские локомотивы: Железные дороги Германии

Вероника, Яскр

#AgeOfSteam

#SteamWithoutPunk



Потсдам, 1838 г., открытие железной дороги Берлин-Потсдам. Литография 1845 г.

▲
9 Развитие современного железнодорожного пути тесно связано с горнодобывающей промышленностью. Изначально вагоны ездили на деревянных или чугунных рельсах – для гужевого телега. Переломным моментом стало использование железных рельсов в Великобритании на металлургическом заводе Coalbrookdale, и дороги действительно стали «железными». Изобретение парового двигателя и двигателя внутреннего сгорания предоставило возможность для развития нового транспорта, и уже в 1802 году Ричард Тревитик сконструировал первый паровоз. Владельцы шахт не особо доверяли новому изобретению и только в 1814 году Джордж Стефенсон испытательно доказал, что

гладкие колеса на гладких рельсах имеют достаточное трение для перемещения больших грузов.

В 1815-16 гг. Королевский чугунолитейный завод в Берлине сконструировал первый немецкий локомотив, однако не был запущен. А в Великобритании Стефенсон открывает первую в мире публичную железную дорогу для грузовых перевозок (1825 г.) и запускает первый пассажирский поезд по маршруту Ливерпуль-Манчестер (1830 г.). На этот время в Германии было проложено сеть и более чем 50 километров паросиловых шахтных железных дорог. Несмотря на все усилия, Англия была выше в производстве локомотивов, вагонов и рельсов, а все остальные

страны зависели от нее. На 1842 в Германии из 245 локомотивов было только 38 собственного производства. Так продолжалось до середины века пока такие промышленные компании как Krupp, Henschel, Borsig, Maffei и Harkort не сделали немецкие продукты конкурентоспособными, хотя некоторое оборудование все равно осталось английским.

Города становились ближе друг к другу, а железная дорога – одним из самых востребованных видов транспорта.

[Источник](#)

Місіонерські проекти Романтизму Європи

#XIX_література

#Empire



Тетяна Турчина

Історія часто експлуатує циклічність. І кожен її цикл зачинає кардинальна переоцінка цінностей. Так і в літературі межі XVIII – XIX ст., де зіткнулися класики і романтики, сталися кризові явища, що зрештою породили нову естетику. Відчувалося, що просвітницький розум, на який так сподівалися апологети Вольтера і Дідро, став надто прагматичним, цинічним і злим. Людина втратила внутрішню цілісність, духовну наповненість: зосереджена на питаннях власності, заробітку, виживання, вона, за словами Шиллера, «фрагментизувалася», розпорошувалася на соціально-політичність, світоглядну і духовну невизначеності. Проте, на відміну від сьо-

годення, автори нової естетики вірили, що все можна змінити: подолати духовну кризу шляхом активної інтелектуальної і фізичної праці. Шеллінг вважав, що природа передає людині естафету розбудови життя на рівні мислення і розуму. І ця «друга природа» – цивілізація і культура – основа для творчої перебудови буття. Лишається лише створити людину, яка зможе використати свої природні задатки на повну.

І тут почався великий рух *ad fontes*, до джерел, коли людина вже відчувала повноту фізичного і духовного світу. Шиллер бачив ідеал у стародавніх греків. Новаліс – у європейському Середньовіччі, де ще буяло католицтво, не спотворене реформацією. Вакенроден і Тік зачаровувалися Відродженням і Бароко. Шлегель і Шопенгауер звернули погляд на схід – до людей містичної Індії. А Готфрід Гердер у «Подорожньому щоденнику» (1769 р.) говорив про Україну як про надію європейського майбутнього.

Посуті і класики, і романтики основною метою своєї праці вважали відродження європейської людини, її покликання до нового

духовного життя. Новаліс у фрагментах писав: «Ми – місіонери. Ми покликані до формування землі». Статися це мало через мистецтво, через формування нового покоління читачів і театральної публіки.

Класики і романтики ретельно переглянули мистецтво Європи, розділивши його на два потоки: масове – для невибагливої публіки, і високе, що облагороджує і вивисує людину. Також вони наново відкривають давно забутих авторів – Боккаччо, Данте, Кальдерона, Мільтона, Мольєра, Сервантеса, Петрарку, Шекспіра. Нарешті у своїй діяльності і житті вони долають стан розпорошеності і дають достойний приклад, коли філософські узагальнення народжуються з власного досвіду, а не з принагідних роздумів над недосконалістю світу.

Отже, місіонери від класиків і романтиків оптимістично вірили у можливість подолати духовну кризу. Ця віра мала міцний філософський ґрунт, що був основою для творення загальнозначущої естетики і відродження всебічно гармонійної, досконалої людини.



Пам'ятник Гете т Шиллеру у Веймарі. Відкрито 1857 р.

Со двора в народ Кружево на коклюшках

#XIX_мода

Владислава Визерская

Размеренный стук коклюшек и хитросплетение нитей. Тот редкий случай, когда ремесло спустилось сверху вниз — из мастерских при княжеских светлицах, где брали за основу работы европейских кружевниц. В народ кружево, по преданию, отправил Петр I, выписав из голландского Брабанта мастериц для обучения девочек-сирот. А вот массово за коклюшки сели после отмены крепостного права. Стартовые 1 рубль 50 копеек — и доход до 20 рублей в год.



Тропинин В. А., «Кружевница»,
1823 г.

Реклама бала «Свидание в Бад-Ишле»



Мы приглашаем вас отправиться с нами в небольшой курортный городок Бад-Ишль недалеко от границы Австрийской империи и Баварского королевства. Здесь 18 августа 1853 г. в честь дня рождения императора Франца Йосифа собралась вся высшая знать двух держав...

Редакція шукає авторів!

Запрошуємо вивчати XIX століття і ділитися своїми знахідками!

Будемо раді вашим статтям і пропозиціям,
як на постійній основі, так і одноразовим.

Співпраця добровільна

Ad maiorem XIXi Gloriam!

Пишіть нам!

xix@olddance.org

(це так само скринька для підписки)

Приєднуйтеся до спільноти!



Щотижневий дайджест мережових публікацій «XIX»

Київ-2016